

7. Адміністративне право України : підруч. для юрид. вузів і ф-тів / Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. М. Гаращук та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка. – Х. : Право, 2000. – 516 с.
8. Битяк Ю. П. Административное право Украины : Общая часть : учеб. пособие / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй. – Харьков : Одиссей, 1999. – 224 с.
9. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.
10. Габричидзе Б. Н. Российское административное право : учебник / Б. Н. Габричидзе, Б. П. Елисеев. – М. : НОРМА – Инфра-М, 1998. – 622 с.
11. Рябченко О. П. Держава й економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин : монографія / О. П. Рябченко ; [за заг. ред. О. М. Бандурки]. – Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 1999. – 299 с.
12. Адміністративна діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Остапенка. – Л. : ЛІВС, 2002. – 252 с.
13. Безденежных В. М. Правовые формы административной деятельности советской милиции : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Безденежных Василий Михайлович. – М., 1968. – 209 с.
14. Корнев А. П. Нормы административного права и их применение / А. П. Корнев. – М. : Юрид. лит., 1978. – 194 с.
15. Старосьцяк Е. Правовые формы административной деятельности / Ежи Старосьцяк. – М. : Госюриздат, 1959. – 330 с.

Надійшла до редколегії 01.10.2012

ИВАНОВА Л. Ю. КЛАССИФИКАЦИЯ ФОРМ АДМИНИСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УКРАИНЫ

Проанализирован ряд научных подходов относительно определения понятия и особенностей форм административно-юрисдикционной деятельности органов внутренних дел Украины. Исследована их правовая природа, изложены авторские взгляды относительно их классификации.

IVANOVA L. THE CLASSIFICATION OF THE FORMS OF THE ADMINISTRATIVE AND JURISDICTION ACTIVITY OF INTERNAL AFFAIRS BODIES OF UKRAINE

Scientific approaches for the definition and features of the forms of the administrative and jurisdiction activity of internal affairs bodies of Ukraine are analyzed. Their legal nature is researched, the author's points of view on their classification are given.

УДК 347.73

Д. А. КОБИЛЬНИК,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри фінансового права

Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕВНИХ НАПРЯМІВ ПУБЛІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проведено аналіз змін фінансового законодавства, що стосуються особливостей реалізації публічної фінансової діяльності державними органами і зокрема щодо відповідальності таких суб'єктів за порушення норм фінансового права. Зроблено висновок, що чинним законодавством не передбачено реальної відповідальності державних органів за порушення норм фінансового законодавства.

Останнім часом дослідженню змісту та особливостей реалізації публічної фінансової діяльності приділяється багато уваги. Так, у напрямку вивчення проблем щодо мобілізації коштів до публічних фондів працювали І. Є. Криницький, М. П. Кучерявенко, Н. Ю. Пришва, щодо розподілу та використання – Л. К. Воронова, І. Б. Заверуха, О. А. Музика-Стефанчук. Проблеми, пов'язані із фінансовим контролем, розглядали О. Ю. Грачова, О. Л. Савченко, а

природу фінансової відповідальності вивчали Е. С. Дмитренко, А. Й. Іванський. Їх розробки, безумовно, є підставою для вдосконалення фінансового законодавства, а також визначення напрямів розвитку економічного потенціалу держави та суспільства. Однак, незважаючи на плідні наукові дослідження, ціла низка питань з прийняттям Податкового кодексу України та нової редакції Бюджетного кодексу України потребують перегляду та додаткового вивчення

і аналізу. **Метою** пропонованої статті є аналіз змін фінансового законодавства, що стосуються особливостей реалізації публічної фінансової діяльності державними органами і зокрема відповідальності таких суб'єктів за порушення норм фінансового права.

Так, наразі однією з важливих і водночас складних проблем у процесі подальшого реформування фінансового права залишається питання удосконалення норм, що регламентують притягнення до відповідальності суб'єктів фінансових правовідносин, і особливо тих, які представляють державу при реалізації публічної фінансової діяльності, адже ефективність функціонування фінансової системи держави залежить, зокрема, й від того, яким чином виконують законодавчо передбачені обов'язки державні органи, а також як відповідають такі суб'єкти за неналежне виконання своїх повноважень. Особливо актуальною дана проблема вбачається в період розгортання в Україні фінансової кризи та зростання бюджетного дефіциту, оскільки своєчасність мобілізації грошових коштів до публічних фондів, їх раціональний і ефективний розподіл та належне використання залежить від того, наскільки суб'єкти владних повноважень сумлінно реалізують законодавчо закріплені обов'язки.

Вдосконалення та новели, які втілено в Податковому кодексі України та новій редакції Бюджетного кодексу України, не залишають байдужими ані фахівців у галузі права, ані суспільство. Характерно, що більшість суттєвих змін стосується визначення прав та обов'язків суб'єктів, за рахунок коштів яких відбувається наповнення публічних фондів у перебігу фінансової діяльності. У той же час окресленню прав та обов'язків владних суб'єктів фінансових правовідносин приділяється незначна увага. Окрім того, в умовах змін фінансового законодавства по-новому розглядаються і принципи, і функції фінансового права, які є підґрунтям для реалізації публічної фінансової діяльності.

Статтю 8 Конституції України встановлено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується [1]. Верховенство права, будучи одним з основних принципів демократичного

суспільства, передбачає здійснення контролю органів судової влади за порушенням прав кожного громадянина. Суди, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечують захист гарантованих Конституцією та законами України прав та свобод громадянина, юридичних осіб та держави. Верховенство права, верховенство норм Конституції та законів з урахуванням розвитку суспільства є засобом його підтримання та захисту.

Реалізація фінансової діяльності держави неможлива без урахування цього принципу та закріплення його на законодавчому рівні, оскільки відсутність його у відповідних нормах фінансового законодавства призводить до порушення інших прав, які охороняються Конституцією України та унеможливує реалізацію механізму захисту порушеного права. При цьому названий принцип у сукупності з іншими сприяють виявленню прогалин при правовому регулюванні фінансових відносин в Україні, створенню більш-менш загальної теоретичної ідеології при упорядкуванні публічної фінансової діяльності, формуванню загальних принципів підходів до застосування норм фінансового права, усуненню колізій, нечіткостей у регулюванні фінансових відносин.

Аналіз норм Податкового кодексу України засвідчує, що ст. 4, яка має назву «Основні засади податкового законодавства України», не містить положень щодо закріплення принципу верховенства права. Утім, зрозуміло, що принцип верховенства права набуває галузевої специфіки. У той же час у названій статті Кодексу поряд з іншими встановлені такі принципи, як рівність та соціальна справедливість [2]. У контексті аналізу розглядуваної статті виникає питання: чи дотримується принцип верховенства права при здійсненні фінансової діяльності і, зокрема, мобілізації коштів у бюджеті у формі податків і зборів? На нашу думку ні.

Держава, реалізуючи фінансову діяльність через комплекс взаємопов'язаних інститутів, встановлює низку владних приписів, які є обов'язковими для виконання всіма учасниками відносин, а також низку заходів державного примусу, що гарантують їх виконання. При цьому важелі державного примусу щодо виконання фінансово-правових норм стосуються, зокрема, фактично підлеглих суб'єктів фінансових правовідносин (наприклад платників податків), залишаючи осторонь таких учасників правовідносин, як державні органи.

Як приклад можна навести ситуацію стосовно прийняття закону про державний бюджет

нашої країни. Так, у раніше чинній редакції Бюджетного кодексу України (п. 5 ст. 44), а зараз Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» встановлено, що Закон України «Про Державний бюджет України» повинен бути прийнятий до 1 грудня року, що передує плановому (п. 6 ст. 159) [3]. Однак, як свідчить практика, з моменту набуття незалежності Україною, лише у 2004 р. державний бюджет було прийнято до законодавчо встановленого терміну – 1 грудня року, що передує плановому [4]. Зазначене вказує на порушення імперативної норми учасником бюджетного процесу, а саме Верховною Радою України.

Наведемо інший приклад. У п. 3 ст. 27 Бюджетного кодексу України було встановлено: закони України, які впливають на формування доходної чи видаткової частини бюджетів, повинні бути офіційно оприлюднені до 15 серпня року, що передує плановому. В іншому разі норми відповідних законів, що впливають на формування доходної та/або видаткової частини бюджетів, застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, наступного за плановим, крім випадків, передбачених Законом України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» [5]. Зрозуміло, що Податковий кодекс України і є законом, що впливає на формування доходної чи видаткової частини бюджетів. Однак попри це народні депутати прийняли його 2 грудня 2010 р., а ввели в дію з 1 січня 2011 р. [2]. До того ж у його зміст на сьогодні було внесено зміни більш ніж десятьма законами, які, знову ж таки, ухвалювалися всупереч законодавчо встановленому положенню вже в новій редакції Бюджетного кодексу України (ст. 27): закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим [6].

Ще один приклад, який яскраво засвідчує існування порушеної проблеми, – це ситуація, що виникає при оскарженні податкових повідомлень-рішень, прийнятих відповідними державними податковими інспекціями, згідно із ст. 56 Податкового кодексу України. Так, для оскарження податкових повідомлень-рішень, захисту своїх інтересів і прав, що охороняються Конституцією та законами України, платники можуть звертатися як до контролюючого

органу вищого рівня, так і до органів правосуддя. Тим самим вони реалізують свої права відповідно до принципу верховенства права, принципу захисту прав і законних інтересів судом. Під час прийняття рішень на користь платника виникає проблема: відповідальність державного органу за недбале застосування фінансового законодавства при здійсненні своїх посадових обов'язків практично відсутня. Зазначене дозволяє зробити висновок про відсутність механізму захисту прав платників як учасників фінансової діяльності з боку держави, якою встановлюються обов'язкові правила щодо реалізації відповідних правовідносин.

Зрозуміло, у наведеному випадку можна апелювати до положень п. 109.2 ст. 109 Податкового кодексу України, де вказано: «вчинення... посадовими особами контролюючих органів порушень законів з питань оподаткування та порушень вимог, встановлених іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, тягне за собою відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законами України» [2]. Чи може дана норма бути реально застосована? На нашу думку ні. І ось чому: відповідно до п. 109.1 ст. 109 Податкового кодексу України до кола суб'єктів податкового правопорушення поряд із зобов'язаною стороною в податкових правовідносинах, якими є платники податків, податкові агенти, їх посадові особи, віднесено й посадових осіб контролюючих органів. У той же час уже в ст. 110 Кодексу в переліку осіб, які притягаються до відповідальності за вчинення порушень, визначених законами з питань оподаткування та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби та митні органи (контролюючі органи), відсутні посадові особи контролюючих органів. Отже, нормами діючого законодавства не передбачено реальної відповідальності державних органів за порушення норм фінансового (податкового) законодавства.

Натомість за порушення норм фінансового законодавства підлеглими (зобов'язаними) суб'єктами у податкових правовідносинах, про що мова йшла вище, навіть за невеликі проступки відповідальність настає негайно. Такий підхід, на наш погляд, є порушенням принципу верховенства права, а також законності, справедливості покарання, його індивідуалізації та співмірності. Як слушно вказує Є. А. Усенко, безумовний характер податкового обов'язку, з огляду на ст. 67 Конституції України, не означає відсутність у зобов'язаної сторони в податкових

відносинах (платника податків) певних прав. Це насамперед право виконати податковий обов'язок у розмірі, в строк та в порядку, встановленому законом. Відповідно даному праву кореспондує обов'язок контролюючих органів реалізовувати свої повноваження контролю в межах та в порядку, встановленому законом, а в разі його порушення – нести встановлену законом відповідальність за прийняття незаконного рішення, вчинення незаконних дій або бездіяльність [7, с. 257].

Безперечно, публічна фінансова діяльність має владний характер. Однак вона повинна ґрунтуватися на засадах конституційно закріплених принципів, а також забезпечення балансу публічних та приватних інтересів (інтересів держави, суспільства та приватних осіб). Особливість правового регулювання відносин у галузі оподаткування вимагає підлеглості волі й дій платників податків та зборів, приписам держави, яка здійснює фінансову діяльність через відповідні податкові органи. При цьому відносини, які виникають із приводу справляння податків, будуються на ґрунті юридичної нерівності суб'єктів. Зрозуміло, це відбивається на змісті прав та обов'язків останніх. Якщо держава або уповноважений нею орган реалізує свої повноваження, надаючи владні розпорядження платникам, то зміст діяльності платників податків та зборів пов'язаний насамперед із виконанням їх обов'язків. Однак це не звільняє органи державної влади від відповідальності за порушення норм фінансового законодавства.

Побудова системи національного права, її розвиток пов'язані з реалізацією фінансово-правових норм, і особливо санкцій за порушення норм фінансового законодавства. Закріплення примусових важелів держави щодо належного виконання встановлених правил поведінки у фінансовій діяльності повинно стосуватися тих найважливіших відносин, із якими пов'язано фінансове забезпечення інтересів як держави і суспільства, так і інших суб'єктів фінансових правовідносин. Підставою застосування фінансово-правових санкцій є фінансове правопорушення, яке полягає в недотриманні приписів фінансово-правових норм. Слушні зауваження висловлює О. П. Орлюк: саме в санкції фінансово-правової норми виражається імперативний характер приписів у сфері фінансової діяльності. Санкції фінансово-правової норми за своєю сутністю є економіко-юридичними (майновими), бо невігідність, небажаність передбачуваних ними заходів полягає у зменшенні майнової сфери правопорушника через його грошові

фонди та кошти. У зв'язку з цим можна стверджувати, що фінансова санкція в її розумінні як елемента фінансово-правової норми є саме тим елементом, який пов'язує норми фінансового права з нормами інших галузей права, дає можливість використати можливості їх нормативних конструкцій та інститутів для досягнення цілей фінансово-правового регулювання [8, с. 135].

Треба відзначити, що фінансовим правом передбачено саме фінансові санкції, які порівняно із санкціями інших галузей права мають низку особливостей. Приміром, А. Й. Іванський, І. П. Устинова та інші вчені називають такі ознаки санкцій: вони виступають засобами забезпечення методу фінансово-правового регулювання суспільних відносин і засобами забезпечення фінансово-правової відповідальності; санкції мають державно-примусовий характер; санкції застосовуються спеціально уповноваженими органами державної влади; фактичною підставою їхнього застосування виступає юридичний факт – здійснення фінансового правопорушення; санкція є обов'язковим структурним елементом фінансово-правової норми; санкції нормативно закріплюють міри фінансово-правової відповідальності; вони мають каральний та право відновлювальний характер; санкції мають грошове вираження; санкції є додатковим обтяженням грошового (майнового) характеру; вони відрізняються особливим процесуальним порядком застосування; застосовуються в позасудовому або судовому порядку; можуть застосовуватися одночасно з санкціями інших норм права; отримані кошти зараховуються в державну бюджетну систему чи інший державний грошовий фонд [9; 10]. М. В. Занфіров розглядає фінансово-правові санкції як заходи фінансово-правової відповідальності, що застосовуються уповноваженими на те органами державної влади до фізичних та юридичних осіб за порушення фінансового законодавства, полягають у застосуванні до правопорушника додаткових обтяжень майнового характеру з метою приведення його поведінки у відповідність до вимог, що містяться в законі [11; 12].

Аналіз наведених та інших наукових робіт дозволяють виокремити серед особливостей, що характеризують фінансову санкцію як елемент фінансово-правової норми, такі, як: правовідновлюване та штрафне призначення, грошовий або майновий характер, а також застосування її до всіх учасників фінансових правовідносин. Зазначені особливості реалізуються єдиним комплексом при виявленні правопорушення фінансових норм.

У той же час під час розгляду та аналізу законодавчого закріплення фінансових санкцій як елемента фінансово-правової норми виникає сумнів щодо існування всіх перелічених властивостей санкції у відносинах, що виникають між державною та зобов'язаним учасником. Це стосується неналежного виконання імперативних приписів фінансового законодавства з боку уповноважених органів держави, які реалізують фінансову діяльність. Безперечно, така характеристика з групи особливостей, як правовідновлюваний характер, реалізується практично завжди. Інші особливості санкції (зокрема поширення на всіх учасників фінансових правовідносин) можна розглядати досить умовно або в окремих фінансових правовідносинах. Однак хибним буде шлях, який дозволить уникати відповідальності за порушення норм фінансового права владними суб'єктами, котрі у фінансових правовідносинах представляють інтереси держави. Тут треба навести міркування О. Е. Лейста, який зауважував, що правильна конструкція санкції забезпечує підвищення відповідальності, а неухильне її здійснення у вузькому значенні, тобто юридичної відповідальності (застосування і реалізація санкцій) слугує справі боротьби за зміцнення відповідальності в широкому значенні, суспільної і державної дисципліни. Таким чином, особливістю здійснення публічної фінансової діяльності на сучасному етапі є відсутність настання реальної відповідальності владних суб'єктів. Окрім того, існує проблема в характеристиці фінансової санкції, яка полягає в тому, що досі ні в науці фінансового права, ні в законодавстві не визначено механізм їх застосування як до держави, так і до її органів при порушенні виконання покладених на них повноважень.

Окреслена ситуація навряд чи є позитивною. Так, ще П. П. Гензель зазначав: «У давні часи не було фінансового права, оскільки тоді не знали податкового порядку в сучасному сенсі. Тоді знали фінансове насилля, яке практикувалося стосовно підкорених народів» [14, с. 27]. Фінансові органи того часу можна було поставити поряд із військовим відомством: військове відомство грабувало інші країни, фінансове – свій народ [15, с. 132]. Як вбачається, наведені тези не втратили своєї актуальності й донині. Дійсно, приміром, відсутність механізму притягнення до відповідальності владних суб'єктів у податкових правовідносинах може призвести до того, що платник податків потрапить під владу збирачів податків, буде сприяти розвитку зухвалості й корумпованості останніх. За наявності значних прогалин у системі оподаткування в цілому, за умов її нестабільності й непередбачуваності досить складно приймати відповідні рішення й будувати стратегію бізнесу [16, с. 25].

Таким чином, реформування фінансового (і особливо податкового) законодавства повинне спрямовуватися на досягнення позитивних зрушень, що мають відобразитися не лише в забезпеченні повного і своєчасного надходження коштів до бюджетів та державних цільових фондів; зменшенні податкового тиску за на платника податку; виведення з «тіньового» обігу оподатковуваних доходів; зменшенні кількості перевірок тощо. Особливо важливим є дотримання прав усіх суб'єктів фінансових правовідносин та можливість ефективного використання ними юридичних засобів захисту своїх прав, запровадження реальної відповідальності владних осіб, які, провадячи фінансову діяльність, діють від імені держави, як це має відбуватися у правовій демократичній країні.

Список використаної літератури

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, 15–16, 17. – Ст. 112.
3. Про Регламент Верховної Ради України : закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14–15, 16–17. – Ст. 133.
4. Про державний бюджет України на 2004 рік : закон України від 27 листоп. 2003 р. № 1344-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 17–18. – Ст. 250.
5. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 37–38. – Ст. 189.
6. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572.
7. Усенко Є. А. Податкове правопорушення за Податковим кодексом України: проблеми визначення / Є. А. Усенко // Принципы фінансового права : материалы междунар. науч.-практ. конф. (г. Харьков, 19–20 апреля 2012 г.). – Х. : Право, 2012. – С. 256–260
8. Орлюк О. П. Фінансове право: академічний курс : [підручник] / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
9. Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність: теоретичний аналіз : монографія / А. Й. Іванський. – О. : Юрид. літ., 2008. – 504 с.
10. Устинова І. П. Юридичний зміст та ознаки фінансово-правової санкції / І. П. Устинова // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. – С. 133–135.

11. Занфіров М. В. До питання щодо співвідношення фінансово-правової відповідальності та фінансових санкцій / М. В. Занфіров // Принципи фінансового права : матеріали междунар. науч.-практ. конф. (г. Харків, 19–20 апр. 2012 г.) – Х. : Право, 2012. – С. 95–98.

12. Занфіров М. Правова природа фінансових санкцій / М. Занфіров // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 8. – С. 81–84.

13. Лейст О. Э. Санкции в советском праве / О. Э. Лейст. – М. : Госюриздат, 1962. – 238 с.

14. Гензель П. П. Очерки по истории финансов. Вып. 1. Древний мир / П. П. Гензель. – М. : Тип. Г. Лисснера и Д. Собко, 1913. – 52 с.

15. Маркс К. Полное собрание сочинений : в 39 т. Т. 9 / Карл Маркс и Фридрих Энгельс. – М. : Гос. изд-во полит. лит., 1955. – 538 с.

16. Налоги и налогообложение : учебник / Д. Г. Черник, Л. П. Павлова и др. – М. : Инфра-М, 2001. – 415 с.

Надійшла до редколегії 04.10.2012

КОБЫЛЬНИК Д. А. ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ОТДЕЛЬНЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ПУБЛИЧНОЙ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Проведен анализ изменений финансового законодательства, которые касаются особенностей реализации публичной финансовой деятельности государственными органами и в частности относительно ответственности таких субъектов за нарушение норм финансового права. Сделан вывод, что действующим законодательством не предусмотрена реальная ответственность государственных органов за нарушение норм финансового законодательства.

COBYLNIK D. THE FEATURES OF REALIZATION OF THE SEPARATE DIRECTIONS OF PUBLIC FINANCIAL ACTIVITY IN MODERN CONDITIONS

The analysis of changes of the financial legislation which concern features of realization of public financial activity by government bodies, and, in particular, concerning responsibility of such subjects for violation of norms of the financial right is carried out. The conclusion is drawn that by the current legislation isn't provided real responsibility of government bodies for violation of standards of the financial legislation.

УДК 351.74

В. Ю. КСЕНДЗЮК,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Визначено основні положення (правила), на яких повинна будуватися та практично здійснюватися адміністративна діяльність органів внутрішніх справ України у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про міліцію» міліція здійснює адміністративну, профілактичну, оперативно-розшукову, виконавчу й охоронну функції [1]. Зазначені функції досить складні та мають розгалужену структуру, вони включають різні за характером, конкретному призначенню і правовій природі види діяльності. Адміністративна діяльність посідає серед них перше місце тому, що вона є найбільшою за значенням та обсягом, у її реалізації задіяно більшість працівників органів внутрішніх справ. Саме тому природоохоронна

діяльність органів внутрішніх справ найбільш повно та виразно виявляється під час цього напрямку діяльності міліції.

Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ у сфері охорони навколишнього природного середовища підпорядковується певним тенденціям, і її реалізація в загальній практиці адміністративної діяльності не припускає довільності й стихійності. Вона має спиратися на вироблені практикою та узагальнені в теорії основні правила або принципи діяльності.